

ÅKE HOLM

Åke Holm föddes i Höganäs år 1900. Fadern arbetade vid Höganäsbolaget liksom de flesta i släkten. Åke Holms far var musiker och Åke skulle själv börja med musik. Han spelade dansmusik som batterist och blåsare. Saxofon spelade han långt in på 70-talet. Redan som 14-åring arbetade Åke Holm hos Andersson & Johansson, men började sedan på Höganäsbolaget. Där skötte han sättningen av ugnarna och glasering. Han hjälpte även formgivaren Edgar Böckman.

År 1929 startade Åke Holm en egen verkstad. Han gjorde sig först känd genom Kullatrollen, som såldes som souvenirer. Under 1930-talet tillverkade Åke sina första konstverk med bibliska gestalter. Senare delen av 1930-talet skapade han terrakottafigurer med gammaltestamentliga motiv.

På 40-talet ersattes terrakottafigurerna av glaserade stengodsfigurer. Han framställde också djurfigurer och formerna blev stiliserade. Åke Holm skapade vaser, krukor och stora skålar i olika glasyrer. Höjdpunkten nådde Åke 1942. Då tillkom de ovala faten med breda bräm med summariskt tecknade bibliska motiv eller med dekorationer. Färgad glasyr och kobolt användes ofta. Under 50-talet och 60-talet framställde Åke monumentala skapelser.

De bibliska motiven dominerade fortfarande. Alstren är massiva, tyngd och volym ger karaktären. Han använde sig ofta av svart glasyr som framstod som järn. Figurerna är skulpturala, stiliserade och nästan abstrakta. Under 60-talet och början av 70-talet arbetade Åke Holm med en mjukare stilisering.

Åke Holm avled 1980. År 1982 invigdes Åke Holm-hallen. Här finns ett representativt urval av Åke Holms produktion. Dessutom finns en stor samling keramikföremål, företrädesvis från Norden.

FERDINAND RING

Ferdinand Edvard Ring, 1829-1886, var en dansk skulptör. Han anställdes i H.V. Bissens ateljé 1841 och studerade samtidigt vid Konstakademien i Köpenhamn 1842-53.

Ferdinand Ring kom till Sverige 1856 och började att arbeta samma år vid Höganäsbolagets kärlfabrik. Ring anställdes för att göra modeller till byggnadsornament och glaserade prydnadskärl. Rings andra huvuduppgift var oglaserade prydnadskärl i terrakotta framförallt i nyantik stil.

Innan han lämnade Höganäs 1869 modellerade han Eric Ruuthsstatyn och Magnus Stenbocksstatyn i Höganäs. Av Magnus Stenbocksstatyn återstår bara en byst då statyns nederdel förstördes under transporten till Helsingborg. Statyn skulle placeras i Helsingborg som ett minnesmärke över slaget vid Helsingborg 1710.

HELMER OSSLUND

Helmer Osslund föddes 1866 och hette egentligen Åslund i efternamn. Osslund var i botten målare. Från 1900-talet skildrade Osslund sitt Norrland och anses som Norrlands konstnärlige upptäckare. Han utbildade sig på Tekniska skolan och konstakademien i Stockholm.

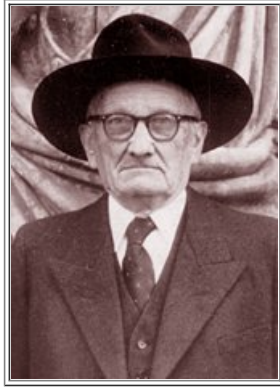
Osslund hade mellan 1891-93 arbetat med keramik på Gustavsberg i Stockholm. Trots framgångar for han till Paris för att bli målare. En tid var han elev hos J.F. Willumsen och Paul Gauguin, vilka båda gjorde keramik.

Av ekonomiska skäl begav Osslund sig till Sverige och 1897 fick han en anställning vid kärlfabriken på Höganäsbolaget som dekoratör. Han stannade bara ett halvår. Osslund dekorerade framförallt vaser och krukor i blyglaserat lergods. De var formgivna av modellören Albin Hamberg vid samma företag (1875-1968). Men troligtvis var den slutliga modelleringen gjord av Osslund själv.

Osslunds pjäser är ofta skulpturalt formade men i andra fall är själva kärlformen mera keramisk med symboliska, ristade tecken och mönster. Motiven är ibland av jugendkaraktär med växande blommor och fruktkapslar och vattenrörelser. Helmer Osslund avled 1938.

ALBIN HAMBERG

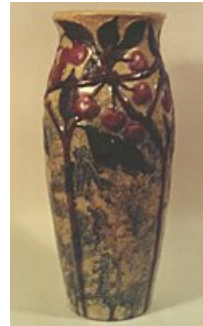
Albin Hamberg levde mellan 1875-1968 och var född i Höganäs. Hambergs farfar kom från ett barnhus i Göteborg till Höganäs för att arbeta i gruvan och hans far gick i samma fotspår. Hamberg fick anställning vid kärllfabriken på Höganäsbolaget redan i unga år. Det behövdes en teckningskunnig person för drejning, modellering och glasering. 1895 studerade han lustret teknik vid Kählers lergodsfabrik i Danmark. Han lärde sig också fabriken kärldekor i form av djur som stiger upp ur ytan. Framförallt specialiserade Hamberg sig på grodor som han hade som levande modeller.

1907 gick Hamberg en treårig utbildning på Tekniska skolan i Stockholm. Åren på skolan betydde mycket för hans utveckling. Genom skolan fick han kontakt med The Studio, en av de mest betydande engelska tidskrifterna på den tiden. Kontakten med The Studio var en av huvudorsakerna till kärllfabrikens moderna produktion under 1900-talets första decennium.

Två år senare anställdes Hamberg igen på Höganäsbolaget. Produktionen vid sekelskiftet kom i hög grad att domineras av hans tidsenliga kollektion - en jugendstil växte fram.

År 1900 startade Hamberg en teknisk aftonskola i Höganäs. Där undervisade han själv i modellering och teckning. Senare ombildades skolan till Höganäs yrkesskola, som levde kvar till slutet av 1970-talet.

Vas från 1917 - egen verkstad

1914 slutade Hamberg sin anställning som modellör vid kärllfabriken och startade som egen keramik. Vid sidan av Höganäs yrkesskola tog han också initiativet till Hantverksföreningen och Höganäs Museum.

EDGAR BÖCKMAN

Edgar Böckman föddes i Malmö 1890. Åren mellan 1910 och 1914 gick han på teckningslärarlinjen, Högre Konst- industriella Skolan ("Tekniska skolan") i Stockholm.

Böckman anställdes som konstnärlig ledare på Höganäsbolaget 1915. Hans uppgift var att göra "vackrare vardagsvara". Sekelskiftets våglinjestil var död. Nu började man tala för en samverkan mellan konstnärer och industri efter tyskt mönster, Werkbund.

Böckman skapade en "barockartad" servis i vitaktigt flintgods med enkel dekor i ljus blåckblått, senare brunt, mot en gulvit botten. Höganäsfabriken började med en stil som den svenska allmänheten aldrig hade sett förut. Efterfrågan på Böckmans servis blev omfattande.

Böckmans andra specialitet är det saltglaserade stengodset inom prydnadskeramiken. Han glaserade det gråvita godset i jordfärger och utnyttjade saltugnsens speciella effekter.

År 1926 lades tillverkningarna vid kärnfabriken ner - förutom det saltglaserade hushållsgodset. Böckman slutade och fick en anställning på Rörstrand i Göteborg.

Åren mellan 1932-1933 gick Böckman på Konsthantverksskola i dåvarande Tjeckoslovakien. Böckman inredde 1935 en egen verkstad i Stockholm där han skapade pjäser i både stengods och lergods. Han använde gärna vertikalt ristade dekorer där glasyren fått rinna ner i räfflorna. Pjäserna präglas av en enkelhet och stramhet som visar Böckmans inställning till leran som ett eget uttrycksmedel.

1947 -1957 var Böckman huvudlärare i keramik på Konstfack. Han avled 1981.

PATRICK NORDSTRÖM

Patrick Nordström - "Stengodssets fader i Norden"

Patrick Nordström föddes den 19 mars 1870 i Väsby utanför Höganäs. Hans far arbetade på Höganäsbolaget som snickare. Som liten pojke fick Patrick följa med sin far till fabriken och gjorde där sina första figurer. Han utbildade sig i Göteborg vid Slöjdföreningen och hos bildhuggare J. Mårtensen i Lund. Den fortsatta utbildningen fick han på Tekniska skolan i Stockholm.

Patrick Nordström vistades utomlands i fem år. År 1900 arbetade han som stuckatör och dekorationsbildhuggare i Paris. Nordström intresserade sig framförallt av stengods och av en minnesutställning över keramikern och bildhuggaren Jean Carriès, död 1893. Vid Världsutställningen fick jugendrörelsen sitt genombrott och stengodset en position som självständig konstart. Efter studietiden på kontinenten bosatte Nordström sig i Köpenhamn och försörjde sig som stuckatör. Glasyrernas mästare

Under elva år, från 1912, skötte Nordström glaseringen vid Den Kongelige. Mest framgång hade han med den röda kopparglasyren oxblod. Oxblodglasyr började som röda stänk i Chünglasyr i de kejserliga ugnarna i Kina (960-1279). Den röda färgen ansågs helig. Nordström tog fram flera nya glasyrtyper och än i dag är hans receptbok grunden för en del av produktionen hos Den Kongelige.

Formspråket hos Nordström är ofta slutet och harmoniskt och varierar inom en begränsad ram. Ett antal krukor pryds med lock av patinerad brons men det var framförallt glasyrerna som gav Patrick Nordström mest framgång.

Patrick Nordström lämnade Den Kongelige 1922 och bosatte sig i Islev, Danmark. Han byggde en egen ugn och började experimentera med stengods. Kunskaperna hade han fått med sig från tiden i Höganäs men också genom att studera Carriès metoder i franska tidskrifter. Han skulle så småningom introducera stengodsset i Norden.

Patrick Nordström dog 1929.

"Der lugtede altid af Kaffe, naar man kom ind til ham, der var lunt og stille - intet jag, en stille Fred bredte sig over den hyggelige Uorden, der var paa hans Værksted. En blaa Kaffekande stod ikke langt fra ham og smaakogte over en svag Gasflamme. Man fik Lyst til at sætte sig ned og smaasludre om Tingene. I sin lange Kittel, der for længe siden havde været hvid, rejste han sig, strog sit lange spidse Hageskæg nedad og gik, rund og stilfærdig, hen til et Bord eller Hylde for at hente et eller andet Stykke fra den sidste Brand. I det han stillede det foran mig, stoppede han sin rummelige Næse fuld af en ny og dygtig Portion svensk Snus, hvis Overflod dryssede ned i Skægget, og sagde: »Den synes jeg ellers er ganske god«, saa torrede han Næse og Skæg med et stort rodbroget Lommetorklæde, som havde været brugt for."

Arnold Krog: P. Nordström in memoriam.
Nyt tidskrift for Kunstindustri, 1930